

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань економічного розвитку

07 вересня 2022 року

Веде засідання голова Комітету НАТАЛУХА Д.А.

УМСРОВ Р.Е. Доброго дня всім. Колеги, Президентом було запропоновано мені очолити Фонд держмайна. Раніше я вже декілька разів зустрічався з економічною командою за останні 2,5 роки, представляли ідею створення суверенного фонду або фонду по державним активам, де ми розподіляли декілька напрямів. Це, перше, ... *(Не чути)* фонд для венчурки або фонд фондів. Трохи пізніше один з фондів адвокатувати почали Міністерство діджиталізації. Тобто в цьому плані, мабуть, і були ці рекомендації донесені до керівництва.

Знаю, що зараз у фонді чотири основних напрямки. З ними збираємося, що приблизно до кінця року, може, плануємо до 300 об'єктів приватизувати, дохід від них може бути від 400 до 600 мільйонів гривень. Сподіваюсь, перші два місяці буду, зроблю такий easy record для того, щоб зрозуміти, що є і потім зроблю тоді рекомендації, також з ними, так як ви профільний комітет, з вами погодимо, і сподіваюсь, що буде завжди підтримка як вашого комітету, так і зали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До кінця року 300 об'єктів це в тому числі малих?

УМСРОВ Р.Е. Так. Це разом. Це об'єкти всі разом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руستم.

Олексій Васильович.

МОВЧАН О.В. Давайте тоді так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це просто голова профільного підкомітету.

МОВЧАН О.В. Нам потрібна була би потужна співпраця, в принципі, ми... Я особисто вашу кандидатуру підтримую, поважаю. Я бажаю успіхів, щоб все вдалося. Ми попрацювали певний період... Ми завжди намагалися з фондом працювати конструктивно, робити реформи, тому що там є багато чого від Верховної Ради для того, щоб у вас далі вдавалося, і те, що ви кажете про National Wealth Fund, що воно там буде трансформоване, і яким чином є багато задач. Я би хотів почути ваше бачення на, перше, як проводити триаж. Триаж просто ще він закріплюється законом і він в нашому комітеті номер 4020. Значить, далі як робити, які орієнтовні кроки по іншим змінам в частині корпоративного управління, в частині оцінки, в частині приватизації, що ви бачите, що потрібно?

УМСРОВ Р.Е. Те, що чотири напрями, там деякі речі по оренді треба буде удосконалити і врегулювати як би через закони. По оцінці були деякі ідеї, щоб передати це взагалі оціночну діяльність до НБУ. Тобто щодо приватизації дуже багато моделей, дуже багато пропозицій. Я хотів би почути і своїх колег, які зараз працюють. Тобто те, що у вас було в напрацюванні, якщо ви можете – поділіться. Тобто на вересень те, що стоїть зараз на вересень-жовтень – виконаємо, а потім вже за ці, мабуть, два місяці, сподіваюсь, разом з вами зробимо той план, який ми зможемо поставити на 2023.

МОВЧАН О.В. О'кей, а по відділенню функцій приватизації і управління об'єктами для або стратегічними, або просто для прибутку, тобто яке бачення, створення цього, трансформація цієї форми.

УМСРОВ Р.Е. Перше, те, що ми можемо подати або знайти ефективних власників – це, мабуть, перше наше завдання. Так, дійсно, треба розробити те, що ми будемо як держава матимемо у власності як стратегічно, але це рішення потрібно буде приймати як з вашим комітетом, так і з Верховною Радою і Кабміном щоб, наприклад, якщо ми розділимо напрямок енергетики або атомної енергетики, те, що стратегічно ми вважаємо разом, що потрібно залишати в країні, то подивимось разом чи ми це як фонд будемо робити або щось нове розробимо як агенція по державним активам.

Тобто деякі ідеї я вам запропоную, але все рівно вважаю, що стратегічні деякі речі повинні залишатися в державі. Моє завдання – продати максимально все, крім совісті, і знайти ефективних власників як з місцевих інвесторів, так і, якщо ми зможемо знайти інвесторів поза межами України. Але щодо управління тими стратегічними галузями, то треба буде просто проводити оцей аудит того, що ми будемо ще приймати з міністерств. А потім вже, може, розробити такий план і прийти до вас як до профільного комітету, і поспілкуватися з вами, що ми вважаємо стратегічним, чи буде вважати це стратегічним Кабмін, це буде вважати Офіс, будуть люди вважати це стратегічним. Подивитися, як, наприклад, наші інвестори місцеві що вважають, щоб долучити якомога більше людей, фахових людей, і розробити таку дорожню карту.

КУБІВ С.І. А якщо можна, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

КУБІВ С.І. Є просто пораду, напевно, більше. Роль фонду до війни і в період війни, і після війни – це дві великі різниці. І в тій ситуації, яку ми дивимось на знищенні підприємств, які були знищені до війни, показали ситуацію неефективного управління фондом. Я говорю про наприклад Електроважмаш, я говорю про Турбоатом, я говорю про завод Малишева, я

говорю про ФЕД і можу зараз перелік в сто підприємств дати, які неефективні. А тому що у фонді не було ефективного управління саме тими підприємствами.

І коли одного з заступників Міністерства економіки немає, ви знаєте, про кого я говорю, коли ми передавали Електроважмаш в фонд, як говорив, що потягнуть за собою Турбоатом і інші підприємства, так і сталося, буквально через три місяці. Фінансування і спасання вже того фонду від обленерго і інші кошти, вони нічого не давали. 40, 100 мільйонів, тобто підприємство, яке падає, в результаті більше 12 тисяч людей залишилися без роботи. І банкрутство двох підприємств, які мали б замовлення у ... *(Не чути)* ряд інших позицій, це довготермінові програми між іншим з міжнародними інвесторами. І коли така програма падає, тобто треба провести інвентаризацію тих всіх аспектів.

Друге важливе питання, яке б я порадив вам, це питання післявоєнної відбудови підприємств. Тому що ми зараз говоримо про інше завдання фонду, і тут, напевно, і структуру фонду потрібно міняти. Тому що підприємства і наш комітет приймав закони про перенесення підприємств зі сходу в центр, на захід України і так далі, це інша програма має бути.

І основне. Все, що ми робимо зараз на поліпшення, повинно носити інноваційний характер і приватний капітал. Бо приватна власність набагато ефективніша в багатьох допустимих позиціях ніж державна. А де державна, з точки зору військової галузі і інше треба також переглянути і робити. Це така от порада вам.

УМСРОВ Р.Е. Дякую за пораду.

КИЦАК. Пан Рустем, так у нас були вже попередні керівники Фонду державного майна, які з чудовими презентаціями були, з класними планами, дуже часто до нас приходили і казали, були там якісь проміжні успіхи. Але

все сходиться до того, що ми шукаємо зараз там нового керівника, який там більш ефективно це все перезапустить.

Перше питання. Як ви вважаєте особисто, в чому проблема, що цей "віз не їде"? І друге питання. Які ви ставите перед собою ключові показники, на основі яких, небагато, там буквально ключові, по яких ми будемо розуміти, що Фонд держмайна перезапустився нарешті і працює в необхідному напрямку, і до нього є максимально мало або фактично відсутні будь-які питання у різних фракціях, групах, комітетах Верховної Ради і в українського суспільства? Тому що дуже часто з'являються випадки, коли той самий там Більшовик і так далі, які трішки псують відношення і до самого явища приватизації, і псують репутаційний фактично імідж України як держави, куди хочеться інвестувати, куди хочеться заходити і конкурувати на рівні з українськими національними виробниками.

УМСРОВ Р.Е. Я вважаю, що ця інституція – одна із самих старих в країні, коли її просто розбудовували або створювали. У них одні функції були, очікуванні інші були, дуже політизовано завжди було. Але це наша історія, нічого такого поганого в цьому немає.

Сьогодні, коли ми маємо в цьому скликанні дуже багато людей, які вже знаються на міжнародній глобальній економіці, знають, які форми є, знають інструменти і так далі, я вважаю, що ми повинні трансформувати цей фонд. До мене це було, за мене, якщо ця можливість буде, і після мене, сподіваюсь, ми разом будемо відбудовувати свою країну. Це наша історія, погані речі, гарні речі – ми це робимо. Тобто в цьому плані я би вважав, що ту інвентаризацію, яку потрібно буде зробити, треба буде з вами глобальне бачення бачити.

Наприклад, я вважаю, що, якщо, це як ідея, це не обов'язково, я хочу з нею ще раз трохи попрацювати, а потім прийти до вас з різними моделями. Тому що фонд, перетрансформування його в суверенний фонд або в фонд

фонду фондів, там дуже багато складових є, які потрібно з вами просто як з експертами поспілкуватися і прийняти разом рішення.

Тобто ця трансформація може бути гарною, може бути складною, але ми всі бачимо, що потрібно щось робити з фондом. Тобто те, що було сказано в воєнні часи, трохи може інакше рішення треба буде приймати. Сьогодні там дуже багато речей, які потрібно з орендою зробити, наприклад, може там створити ... *(Не чути)* Але якщо подивитись по об'єктах, там 200 метрів всього цих об'єктів і так далі. Тобто я з вами на одній базі працюю, тому від вас я нікуди не хочу йти.

Щодо КРІ, так сьогодні те, що я бачу на вересень-жовтень, те, що фонд до мене як би я КРІ складав, це 400 тире... там до кінця року, може, 600 мільйонів гривень, вони так вважають. Я хочу перевірити просто, зробити цю інвентаризацію. Інвестиції, локальна інвестиція нам потрібна. Якщо ви зможете допомагати в тому, щоби локальних інвесторів шукати і інвесторів поза межами України, буду радий. Це один з КРІ, мабуть, який я буду теж обговорювати з колегами. І продаж не тільки об'єктів, але і всього майна, яке потрібно було продати і до мене, і зараз.

Те, що от зараз буде приходити від Кабміну, я навіть не бачив, але кажуть, що буде дуже величезна кількість, так як я відхожу на фронт з депутатства, я вважаю, що Верховна Рада у нас має дуже сильний вплив не тільки політично, а й фахово. Тому я сподіваюсь, що такий не дорадчий, але, скажу, що профільний комітет буде для мене залишатися профільним. Тому от поки я на цих принципах хочу поки як би навігувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В мене ще дуже велике прохання, пане Рустем. В нас з попереднім керівником різне як би було, але в процесі там взаємодії час від часу... ну, от конкретний приклад я наведу. Наприклад, завод "Арсенал" в місті Києві. Те, що там відбувалося, ну, хай суд дасть оцінку, але кожен раз, коли питання підіймали на засіданні комітету, після комітету я отримував там інформацію, що, слухай, ну, я не можу там впливати на діяльність

київського осередку Фонду державного майна. Або потім були якісь там одеські осередки, або ще якісь осередки.

Я, в принципі, не розумію, як таке можливо, скажу чесно, що керівник не може впливати на діяльність. Але якщо ви там зіткнетеся з подібними перепонами і відчуєте, що ви зіштовхуєтеся з такими самими проблемами, я дуже прошу прийти, і ми вам точно зможемо допомогти, підставити плече, політично десь натиснути, донести цю інформацію. Тому що коли ця історія, вона з'являється на початку, це виглядає як якийсь адміністративний збій. Але коли цей адміністративний збір тримає пів року, рік, два роки, це вже виходить як зговір.

Тому у нас нема жодних там причин не допомагати. Ми всі зацікавлені в тому, щоб у нас був спільний результат, тому що ваш успіх – це наш успіх у цілому як комітету, як держави. Але тут потрібна довіра, тут потрібна прозорість і тут потрібен розрахунок один на одного, який ми маємо вибудувати, скажемо так, власними спільними стараннями, спільними зусиллями.

КУБІВ С.І. Одну фразу скажу народну, що коли керівника призначають, то вже не по тому, так, не отримували цілу команду. А потім, коли от виникає питання, про яке говорить пан Дмитро, голова комітету, тобто керівник стається керівником ... *(Не чути)*, а починають ходити по коридорах барани і осли. От щоб того тріо не було, я не хочу іншу байку зараз говорити, так, я на українську її перевів, щоб у вас не було ні баранів, ні ослів, бо інакше в результаті буде погано. Я серйозно це говорю, воно так і є.

УМСРОВ Р.Е. Дякую, дякую.

КУБІВ С.І. Я просто доповнюю...

УМСРОВ Р.Е. Степан Іванович, ви про ослів сказали, я просто...

КУБІВ С.І. І поводитир.

УМЄРОВ Р.Е. Я починаю думати про республіканську, демократичну партію США. У них там один осел, а інші ... *(Не чути)*

МОВЧАН. Я коротко, так. Ви можете завжди розраховувати на комітет. Вам дуже пощастило з комітетом, тому що ми вибираємо конструктивно. У нас майже ніколи не буває конфліктів, ми підтримуємо, якщо це правильна ідея, якщо наших не б'ють от, то ми підтримуємо. *(Шум у залі)* Тобто якщо є конструктивна взаємодія, ми завжди готові, відкриті до правильних ідей, до навіть радикальних ідей, але якщо вони потрібні країні, вони дадуть результат. Тому ви можете на нас розраховувати як на партнерів і ми також, да, будемо ставитися до вас як до голови Фонду і партнера.

УМЄРОВ Р.Е. Дякую.

МОВЧАН. І потім попрацюємо, і покажемо результат разом. Тому що ваш результат – це і наш результат.

УМЄРОВ Р.Е. Дякую за це дійсно гарне, те, що у нас однаковий результат. Хочу... більшість з вас знає мене як і з Верховної Ради, і до Верховної Ради, тобто поки керуємося цими принципами, будемо продовжувати. Дійсно, вважаю, що профільний комітет, так як сам з іншого комітету і працював з ЦОВВами, тобто вважаю, що ви для того, щоб підтримувати цю інституцію, для того, щоб радити, і, якщо є така можливість разом з вами іти, то ми разом ідемо. І, будь ласка, оце у нас, може, в таких традиціях є, хай голова там трохи побуде і так далі. Ні, ми разом, разом починаємо, разом ідемо, там не треба оцей час марно втрачати.

КИСИЛЕВСЬКИЙ. Мав стосунок з Рустемом ще до обрання, знаю, що він порядна, фахова людина. Значить, питання по тематиці по моїй, по промисловій.

Держава володіє підприємствами, продаж яких не є прямо таким однозначним. Наприклад, Турбоатом, скажімо, чи там ті державні підприємства, які працюють, які приносять користь і так далі. Є підприємства, які належать державі, але які залежать від взаємодії з іншими частинами держави. Наприклад, в Дніпрі є ДЕВЗ, Дніпропетровський електровозобудівний завод. Він, якби залізниця в нього щось замовляла, він би працював, а якщо не замовляє залізниця, він там ледь живий, але завод поки що... там обладнання є, там люди ще не всі порозбігалися і так далі.

От що робити з такого роду підприємствами? Як ви бачите їх виділення в якийсь окремий кластер? Бо зрозуміло, що фонд, можливо, немає там якоїсь видатної експертизи в енергетичному машинобудуванні чи в чомусь ще. От що ви будете робити з такого роду підприємствами?

УМСРОВ Р.Е. Промисловість взагалі є дуже важлива для нашої країни, тому що у нас є традиції промислові. Тобто тут кластеризацію якщо проводити, як я раніше сказав, що після інвентаризації, може, прийде до вас з деякими ідеями, як правильно можна провести не тільки приватизацію, але, мабуть, разом побудувати якісь-то субфонди або передати, або знайти ефективних власників, або разом, щоб ми поспілкувалися разом знайшли якісь-то... є якщо можливість її приватизувати, ми хочемо це стратегічно залишити у себе чи ні. Я, наприклад, те, що вважається промисловий комплекс, дуже поважаю, дуже поважаю наші інститути інженерії, тобто в цьому плані у нас був дуже сильний Точмаш. Тому в цьому плані я хочу продовжити наші традиції, які Україна повинна, може, якщо зможе, ще і на експорт вести.

Щодо цього як би підприємства, ваші як би зауваження буду мати на увазі. Яку кластеризацію просто провести, не можу зараз відповісти, але я

буду уважно дивитися на те, що промислова. Якщо стратегічно, то, як я вже казав, до вас прихожу, ми спілкуємося: залишаємо чи ні. Якщо цей завод буде вмирати, тоді разом приймаємо рішення, чи є місцевий хтось, чи ми можемо побудувати з кимось іншим. Тобто разом...

(Загальна дискусія)

КИСИЛЕВСЬКИЙ. Добре. Дякую, Рустем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, просто підводячи ризику. Те, що сказав Дмитро Давидович, це взагалі порада глобальна до діяльності фонду, щоб приватизація була стратегічною, не безумовною, а саме стратегічною, щоб у нас не було завдання просто приватизувати або приватизувати. Я розумію, що нестача ресурсів всередині країни, все це ми чудово усвідомлюємо. Але при правильній системі підтримки і стимулів від держави певних підприємств і довіри, вони справді можуть стати локомотивами відновлення після перемоги і локомотивами стимулювання цілих секторів економіки.

Наприклад, от той самий "ЛПЗ", питання відкрите, ну, напевно, що його треба приватизувати. З іншої сторони, в нас було кілька спілкувань з німцями, ті кажуть, що це один з потенційних проектів для реалізації гідролізу і створення водню. Тому це така ... *(Не чути)*

Колеги, давайте переходимо до голосування. Бо секретаріат мені теж, да, просить... перейдемо, звісно.

Значить, колеги, у нас, перше, порядок денний, два питання: про призначення Умерова Рустема Енверовича на посаду Голови Фонду державного майна і друге – "Різне".

За порядок денний, прошу голосувати.

Буймістер.

Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович – відсутній.
Кубів.

КУБІВ С.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.

МАГОМЕДОВ. М.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марчук – відсутній.
Мовчан.

МОВЧАН О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталуха – за.
Підласа – відсутня.
Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руцишин.

Скорик, Тарута, Шевченко – відсутні.

9 – за. Дякую, колеги. Рішення прийнято. Ухвалили порядок денний.

І далі пропозиція за результатами обговорення ухвалити рішення: рекомендувати Верховній Раді України призначити Умерова Рустема Енверовича на посаду Голови Фонду державного майна. Прошу голосувати.

Буймістер – відсутня.

Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович – відсутній.

Кубів.

КУБІВ С.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.

МАГОМЕДОВ. М.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марчук – відсутній.

Мовчан.

МОВЧАН О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталуха – за.

Підласа – відсутня.

Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руцишин.

РУЦИШИН Я.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скорик, Тарута, Шевченко – відсутні.

Дякую, колеги. Рішення прийнято. Бажаємо успіхів у залі.

(Загальна дискусія)

Колеги, одну секундочку, не розходьтесь, будь ласка, у Мовчана було...

МОВЧАН О.В. Шановні колеги, є прохання на наступне засідання запросити Голову Антимонопольного комітету. Вони відкрили справу щодо монопольного становища системи ProZorro... державного підприємства ProZorro.Продажі, і це ставить по суті під ризик, там за формальною якоюсь ознакою відкрили справу, і це ставить під ризик ті реформи, які ми робимо в першу чергу приватизацію малу і велику...

КУБІВ І.С. Хто відкрив?

МОВЧАН О.В. Антимонопольний комітет. Відкрили під час війни.

Я прошу, щоб ми звернулися до Антимонопольного...

(Загальна дискусія)

КУБІВ І.С. Вони давно відкрили?

МОВЧАН О.В. Вчора.

КУБІВ І.С. Так, а що ми їх запросимо ... *(Не чути)*

МОВЧАН О.В. Просто, щоб...

КУБІВ І.С. Коли настає останній рік перед заходом сонця, вождь всіх щурів лишається один.

(Загальна дискусія)

ЛІЧМАН Г.В. На наступний Антимонопольний, а потім Голову ДПСС.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте планувати на наступному тижні в середу онлайн.

(Загальна дискусія)

Так, колеги, дякую.

Комітет оголошую закритим.